

bit și completează în același timp textul.

Autorul s-a stins din viață la începutul anului 1973, în timp ce lucrarea pe care o prezentăm se afla în corecturi. Apariția ei a fost asigurată prin eforturi pline de o pioasă recunoștință și prețuire, din partea colaboratorului său apropiat, Georges Le Rider.

Prin lucrarea de față H.Seyrig aduce o contribuție esențială la stringerea unor documente care reflectă din plin viața economică a lumii elenistice cu deseale și capricioasele ei schimbări. Cercetătorul român va afla aici, nu odată, un material de comparație și trimitere pentru documente similare aflate pe pământul României.

BUCUR MITREA

EUGEN CHIRILĂ și VASILE LUCĂCEL, *Tezaurul de la Petrindu. (Contribuții la cronologia tetradrahmelor thasiene de tip Dionysos-Herakles), în Acta Musei Porolissensis, 3, 1979, p.89-101, cu o fig. în text și VI pl. în afară de text.*

Tezaurul de la Petrindu a fost descoperit în anul 1972. Din cele 25 tetradrahme recuperate, una este o imitație după o tetradrahmă a Macedoniei Prima, pe când restul de 24 sînt tetradrahme thasiene și imitații ale acestora. Descoperirea de la Petrindu îi oferă lui E.Chirilă ocazia de a supune unei penetrante și competente analize cele două categorii de monede, concentrîndu-se în special asupra celor din urmă. Și unele și altele se găsesc atît pe teritoriul Daciei, cît și pe cel al Thraciei. Tetradrahmele thasiene, originale și imitații, ridică încă numeroase probleme ce-și așteaptă soluționarea. Folosind rezultatele proprii din studiul tezaurului de la Căprioru, dar utilizînd și pe cele ale Ginei Kațarova, Margaret Thompson și Georges Le Rider, E.Chirilă încercă să propună o cronologie relativă (p.96) și mai apoi una absolută (p.96-97). Un tabel (fig.1), cu 13 monograme care apar pe tetradrahmele ce ne rețin atenția, este menit să servească drept punct de sprijin. După cum remarcă și autorul, în Dacia se găsesc tetradrahme cu monogramele 7 și mai ales 9, respectiv cu siglele M și M barat. Această categorie de tetradrahme este datată între 90-80 î.e.n. De remarcat condițiile tehnice remarcabile în care ne este prezentat materialul ilustrativ, ceea ce înăduie urmărirea cu ușurință a amănuntelor.

Problemele multiple pe care le ridică această complexă categorie de documente pe întinsul spațiului traco-dacic, pe de o parte de natură tehnico-numismatică, iar pe de alta, social-economic și politic, va trebui să fie reluată la scara menționată. Pînă atunci E.Chirilă ne-a prezentat stadiul actual al cercetării, în care contribuțiile lui n-au lipsit.

BUCUR MITREA

*** GREEK NUMISMATICS AND ARCHAEOLOGY. Essays in Honor of

În numismatica mondială numele remarcabilei cercetătoare americane este legat de cel puțin trei înfăptuiri majore. Prima din ele constă în studiul îndelungat și plin de răbdare cu care s-a aplecat asupra monedelor descoperite pe Agora din Atena, monede rezultate din săpăturile Școlii americane din capitala Greciei. La capătul acestui studiu, printre altele, a rezultat o nouă clasificare a monedelor anonime bizantine de la sfârșitul sec. al X-lea și din sec. al XI-lea. Această clasificare, care-i poartă numele, este folosită astăzi în mod curent.

Cea de a doua mare lucrare a fost consacrată studiului monedelor ateniene de noul stil. Lucrare de o vastă erudiție, ce a cerut un efort îndelungat, dar, la capătul lui, numismatica greacă și cea a Atenei, în special, s-a ales cu o sinteză în care emisiunile studiate sînt aranjate într-o succesiune cronologică.

Dar realizările ei de anvergură nu se vor opri aici. Atunci cînd Comisia internațională de numismatică și-a propus realizarea acelei lucrări de bază, intitulată modest *An Inventory of Greek Coin Hoards*, Margaret Thompson a fost aleasă să conducă acel colectiv, împreună cu Otto Mørkholm și Colin M. Kraay. Și alegerea s-a dovedit a fi cum nu se poate mai nimerită. Ea a știut să conlucreze cu diferiții colaboratori din țările Europei de est și sud-est, cu amabilitate și discreție, completînd sau corectînd informațiile trimise. Deplasările, convorbirile, corespondența avută cu colaboratorii din diferite țări, i-au adus stima și aprecierea unanimă a celor care au avut ocazia să conlucreze cu ea.

Dar pe lângă spiritul de colaborare pe care l-a manifestat cu simplitate și amabilitate, se cuvine să menționăm și altă latură a complexei ei personalități: generozitatea. Aceasta a fost constatată nu numai prin participarea la Congresul internațional de numismatică de la New York în 1973, cît și pe altă cale. Generațiile actuale de cercetători, cît și cei care vor lucra în viitor, ei fi datorează colecții întregi de publicații de specialitate, numeroase informații numismatice, inclusiv material numismatic fotografic documentar, aflat la American Numismatic Society.

Pentru aceste merite Societatea Numismatică Română, încă în urmă cu mulți ani, a proclamat-o ca membru de onoare.

Acum cînd părăsește postul de curator șef de la American Numismatic Society, prietenii și colegii ei s-au gîndit să-i ofere un volum omagial. La marcarea acestui moment au ținut să ia parte numismați de pe toate meridianele, inclusiv din România.

Studiile închinete distinsei sărbătorite constituie, toate, contribuții care sîmping mai departe cunoștințele noastre în acest domeniu. Este un binemeritat omagiu adus unei personalități distinse, discrete, amabile și profunde.

Din rîndul celor 30 de studii oferite în omagiu, ne vom limita să menționăm doar o mică parte, chiar din rîndul celor de caracter numismatic. Astfel H. Bloesch clasifică și precizează cronologic în sec.

II-I f.e.n. unele tetradrahme emise de Aegeae, Cilicia (p.1-7). Tony Hakkens supune unei minuțioase analize coroana înflorată a zeiței Hera (p. 63-69). La rîndul lui F.S.Kleiner studiază cistophorii tîrzii emiși de Apameia în sec.I f.e.n. (p.119-130). Georges Le Rider discută o tetradrahmă helenistică din Cnidos (p.155-157). Este datată în prima jumătate a sec.al II-lea f.e.n.

Ne mai rețin atenția unele studii care pot interesa pe cercetătorii români. Avem în vedere pe cel al lui Nancy M.Waggoner, care studiază, pe cît se pare exhaustiv, tetradrahmele de tip Alexandru cel Mare, emise de atelierul din Babilon (p.269-280). De altă parte, Martin Jessop Price reexaminează unele emisiuni monetare de tip alexandrin, atribuite atelierelor feniciene (p.241-250). Semnatarul acestor rînduri a prezentat o tetradrahmă ateniană de noul stil, descoperită în Dacia. Condițiile tehnice, hîrtie, tipar și planșe sînt ireproșabile.

BUCUR MITREA

V.MIHAILESCU-BÎRLIBA, I.MITREA, Tezaurul de la Măgura (Bacău), 1977, în seria Bibliotheca Carpicae, I, publicat de Muzeul județean de istorie și de artă Bacău, 79 p. și XXVI pl., cu rezumat în limba franceză și engleză.

Lucrarea cercetătorilor moldoveni - divizată în următoarele capitole: Cuvînt înainte; abrevieri; I. Istoricul cercetărilor arheologice de la Măgura; II. Condițiile descoperirii tezaurului; III. Așezarea carpică; IV. Considerații numismatice; V. Concluzii; VI. Catalogul monedelor; VII. Rezumate; VIII. Planșe; IX. Lista planșelor - se impune printr-o documentare vastă, o minuțioasă analiză a materialului și concluzii competente. Ca merit deosebit trebuie relevată prelucrarea într-un timp relativ scurt a unui depozit format din 2830 piese: denari de la Augustus, Nero, Galba, Otho, Vitellius, Vespasianus, Titus, Domitianus, Nerva, Traianus; Hadrianus, Antoninus Pius, Marcus Aurelius, Commodus, Clodius Albinus și Septimius Severus (data finală plasîndu-se între 193-196 e.n.); la acestea se adaugă cîteva drahme din Caesarea (Cappadocia) și Amisus Ponti; la fiecare monedă se indică greutatea și diametrul, iar determinările sînt făcute după RIC. Tabelele și graficele asigură cititorului o orientare mai rapidă în materialul prezentat și o viziune de ansamblu a structurii tezaurului, a repartizării cronologice, a stării de conservare și a oscilațiilor în greutatea monedelor. Este regretabil că execuția tehnică a planșelor nu este la înălțimea studiului.

Relevînd concordanța dintre data finală a tezaurului de la Măgura cu alte tezaure similare descoperite în Moldova, ca și schimbările petrecute în sistemul monetar roman, autorii ajung la concluzia că ele au putut fi îngropate ulterior "monedei terminus postquem". Studiul aduce date noi pentru cunoașterea legăturilor dacilor liberi cu lumea romană.

Prin cele 49 de variante (p.28) ale tipurilor semnalate în RIC, te-